

24. ก่อตั้งหลักสูตรปริญญาเอกคอมพิวเตอร์ แห่งแรกในไทย

24.1 ตั้งหลักสูตรปริญญาโทคอมพิวเตอร์แรกของอัสสัมชัญ

สมาคมคอมพิวเตอร์นานาชาติเอซีเอ็ม มีคณะกรรมการหลักสูตรคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจารย์ของผมที่เจอร์เจียเทคชื่อ บิล แอดจิสัน เป็นประธานคณะกรรมการเสนอการพัฒนาหลักสูตรหลายหลักสูตรรวมทั้งปริญญาโทระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์ (MS-Computer Information Systems) ผมได้ปรับปรุงหลักสูตรนี้เสนอที่ลาดกระบัง ใช้เวลา 4-5 ปี ก็ไม่ได้เริ่มสอนเพราะหลายหน่วยงานแย่งกัน ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ก็อยากได้ ทางวิทยาศาสตร์ก็อยากได้ ศูนย์คอมพิวเตอร์ก็อยากได้

รูปที่ 24.1 งานสังสรรค์หลักสูตรปริญญาโท

วันหนึ่งผมเล่าเรื่องหลักสูตรปริญญาโทระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์ให้ภราวา
ดร.ประทีป มาร์ติน โทมัส อธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญฟังว่าเป็นหลักสูตรที่เสนอโดย
สมาคมวิทยาการคอมพิวเตอร์ที่เก่าแก่และใหญ่ที่สุดในโลก ผมเสนอที่ลาดกระบังหลายปีแล้ว
ยังไม่ให้เปิดสอนสักที บาร์เตอร์มาร์ตินก็บอกให้ผมเสนอที่อัสสัมชัญ ซึ่งทางสภามหาวิทยาลัย
อัสสัมชัญก็กรุณาอนุมัติ ส่งไปที่ทบวงข้าราชการซึ่งผมเผชิญเป็นประธานกรรมการสั่งให้

ปรับปรุงแก้ไขหลายครั้ง กรรมการมาตรวจสอบสถานที่ของอัสสัมชัญตามระเบียบทุกประการแล้ว ทบวงก็อนุมัติให้มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญเปิดสอนหลักสูตรปริญญาโทคอมพิวเตอร์หลักสูตรแรกของมหาวิทยาลัยคือ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์) หรือ “MS (CIS) = Computer Information Systems” เมื่อ 1 มิถุนายน 2531 ซึ่งถ้านับถึง สิงหาคม 2547 เมื่อเปิดอาคาร “ศรีศักดิ์ จารมมาน สถานเทคโนโลยีสารสนเทศ” ก็มีนักศึกษา ถึงรุ่นที่ 33 จบการศึกษาไปแล้ว 1,382 คน ถ้าเทียบกับมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีผู้จบปริญญาโท คอมพิวเตอร์ปีละประมาณ 40 คน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ 1,382 คน ก็เท่ากับผลงาน มหาวิทยาลัยของรัฐ $1,382/40 = 34$ ปี

รูปที่ 24.2 งานเลี้ยงหลักสูตรปริญญาโทคอมพิวเตอร์

24.2 ตั้งปริญญาโทการจัดการงานคอมพิวเตอร์และวิศวกรรม

ผมเป็นผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัยคอมพิวเตอร์มิชซูรีอยู่ 5 ปี ได้คุ้นเคยกับหลักสูตรทั้งหลายที่นั่น มีหลักสูตรหนึ่งน่าสนใจมากคือ “มหาบัณฑิตการจัดการงานวิศวกรรม (Master of Engineering Management)” เป็นหลักสูตรที่ออกแบบมาสำหรับวิศวกรที่สนใจจะไปเรียนมหาบัณฑิตบริหารธุรกิจหรือ “เอ็มบีเอ (MBA = Master of Business Administration)” มีมหาวิทยาลัยต่างๆ ในอเมริกานำไปเปิดสอนกว่า 100 มหาวิทยาลัย

หลักสูตรปริญญาโทคอมพิวเตอร์หลักสูตรแรกของอัสสัมชัญ คือ มหาบัณฑิต “ระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์ หรือ MS (CIS)” ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีมาก ผมจึงคิดหาหลักสูตรอื่นอีก พอได้มีผู้จบปริญญาเอกการจัดการงานคอมพิวเตอร์จากมิชซูรีชื่อ ดร.บุญมาก ศิริเนาวกุล มาพบผมจึงเชิญให้เป็นคนบดีหลักสูตรปริญญาโทที่สอง โดยปรับเปลี่ยนจาก “การจัดการงานวิศวกรรม” เป็น “การจัดการงานคอมพิวเตอร์และวิศวกรรม (CEM = Computer and Engineering Management)” โดยที่มิชซูรีบังคับให้เรียน 30 หน่วยกิต ผมก็เพิ่มเรื่องคอมพิวเตอร์เข้าไป 18 หน่วยกิต เป็น 48 หน่วยกิต

รูปที่ 24.3 ผมไปเยี่ยมปรึกษาหารือกับอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยมิชซูรี

ผมยกร่างหลักสูตรปริญญาโท “การจัดการงานคอมพิวเตอร์และวิศวกรรม” เสนอ สภามหาวิทยาลัยที่ผมเป็นกรรมการซึ่งก็กรุณาอนุมัติ ส่งต่อให้กรรมการที่ทบวงซึ่งผมเป็น ประธานกรรมการ พิจารณาและสั่งให้แก้ไขปรับปรุง กรรมการเยี่ยมชมสถานที่จนพอใจแล้ว ก็อนุมัติให้มหาวิทยาลัยเปิดหลักสูตรปริญญาโทคอมพิวเตอร์หลักสูตรที่สองได้เมื่อ 26 เมษายน 2533 คือ 2 ปี หลังจากหลักสูตรแรกโดยผมเป็นประธาน ถ้านับถึง สิงหาคม 2547 เมื่อเปิดอาคาร “ศรีศักดิ์ จามรมาน สถานเทคโนโลยีสารสนเทศ” ก็รับนักศึกษาไปแล้ว 30 รุ่น และมีผู้จบปริญญาโทไปแล้ว 1,224 คน

24.3 ตั้งปริญญาโทอินเทอร์เน็ตและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

มหาวิทยาลัยคาร์เนกี เมลลอนเปิดหลักสูตรปริญญาโทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็น แห่งแรกของโลก ผมจึงนำหลักสูตรของคาร์เนกี เมลลอน มาปรับปรุงเป็น “เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์” เหตุที่ต้องเติมคำว่า “เทคโนโลยี” ก็เพราะตาม ระเบียบของไทย ถ้าไม่ใช่วิศวกรรมศาสตร์ หรือเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีอื่น ก็จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเสียเวลามากและไม่เหมาะสมกับผู้ที่จะไปทำงานคือเหมาะสม สำหรับผู้ที่ต่อปริญญาเอก

รูปที่ 24.4 ทำหน้าที่คณบดีอินเทอร์เน็ตและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ บรรยายร่วมกับรองคณบดีและผู้ช่วยคณบดีที่ไบเทค 4-5 กันยายน 2543

ผมยกร่างหลักสูตรปริญญาโทเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยทำหน้าที่เป็นคณบดีคนแรกและเชิญพลเรือตรีประสพ ศรีผดุง เป็นรองคณบดี นำหลักสูตรเสนอ สภามหาวิทยาลัยที่ผมเป็นกรรมการอยู่ ซึ่งสภาก็กรุณาอนุมัติส่งต่อให้

กรรมการที่ทบทวนซึ่งผมเป็นประธานพิจารณา กรรมการพิจารณาและสั่งให้ปรับปรุงแก้ไข แล้วกรรมการไปตรวจสอบสถานที่ตามระเบียบทุกประการ เมื่อกรรมการพอใจก็อนุมัติ เมื่อ 8 กันยายน 2542 เป็นหลักสูตรปริญญาโทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แห่งแรกในเอเชียอาคเนย์ ถ้าพิจารณาถึง เดือนสิงหาคม 2547 ที่เปิดอาคาร “ศรีศักดิ์ จามรมาน สถานเทคโนโลยีสารสนเทศ” ก็ได้เปิดดำเนินการปริญญาโทเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาแล้ว 14 รุ่น มีผู้จบการศึกษาแล้ว 277 คน ต่อมาผมได้เลื่อนตำแหน่งให้ พลเรือตรี ประสาท ศรีผดุง เป็นคณบดี และผมเป็นประธานกรรมการ

24.4 ตั้งปริญญาโทวิศวกรรมซอฟต์แวร์

รัฐบาลที่ท่านทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีสนใจเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ ผมจึงเสนอหลักสูตรปริญญาโทวิศวกรรมซอฟต์แวร์ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญกรุณาอนุมัติหลักการ แต่ รศ.ดร.สุธี อักษรกิตติ์ ซึ่งรับเป็นคณบดีได้ลาออกไปเป็นอธิการบดีที่สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน หากคณบดีใหม่ไม่ได้อยู่นานในที่สุด ดร.วุฒิพงษ์ พงศ์สุวรรณ ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีตกลงรับเป็นคณบดี โดยผมเป็นประธานกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยวิศวกรรมซอฟต์แวร์

ถึงเดือนสิงหาคม 2547 ที่เปิดอาคารศรีศักดิ์ จามรมานสถานเทคโนโลยีสารสนเทศ ท่านคณบดี บัณฑิตวิทยาลัยวิศวกรรมซอฟต์แวร์ได้มาเริ่มทำงานแล้ว ก็หวังว่าจะนำหลักสูตรเสนอสภามหาวิทยาลัยภายใน 2-3 เดือน

24.5 ตั้งหลักสูตรปริญญาเอกคอมพิวเตอร์แห่งแรกของไทย

ทบวงมหาวิทยาลัยอนุมัติเมื่อ 1 มิถุนายน 2539 ให้มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญเปิดหลักสูตรปริญญาเอกคอมพิวเตอร์ 2 หลักสูตร คือ “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์ (Ph.D. in Computer Information Systems)” และ “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตการจัดการงานคอมพิวเตอร์และวิศวกรรม (Ph.D in Computer and Engineering Management)” ถ้านับถึงสิงหาคม 2547 จึงเปิดอาคารศรีศักดิ์ จามรมาน สถานเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผู้จบปริญญาเอกแล้ว 14 คนคือ จบปีละ 1-2 คนเท่านั้นเพราะค่อนข้างยากมาก

ผมยกร่างหลักสูตรปริญญาเอกทั้ง 2 หลักสูตร แล้วนำเสนอสภามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญซึ่งผมเคยเป็นกรรมการอยู่ด้วย สภากรุณาอนุมัติให้ส่งไปที่ทบวงให้กรรมการที่ผมเป็นประธานพิจารณา มีกรรมการท่านหนึ่งถามว่า มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญมาจากไหน ถึงได้กล้าหาญชาญชัย ขอเปิดหลักสูตรปริญญาเอกคอมพิวเตอร์โดยที่ในตอนนั้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังไม่มี

ธรรมศาสตร์ ลาดกระบัง มหาวิทยาลัยของรัฐทั้งหลายก็ยังไม่เห็นหลักสูตรปริญญาเอก
คอมพิวเตอร์โดยตรง ที่มีอยู่ก็เป็นวิศวกรรมไฟฟ้า

ท่านถามว่าอัสสัมชัญจะเอาอาจารย์จากไหนมาสอนปริญญาเอก ผมก็เรียนท่าน
ให้ทราบส่วนตัวผมเองก็เป็นศาสตราจารย์ระดับ 11 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์คนแรก และคนเดียว
ของประเทศไทย เคยเป็นศาสตราจารย์ที่นิด้า และที่นิวยอร์ก เคยคุมวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก
มาแล้ว อาจารย์ท่านอื่นที่อัสสัมชัญก็มีหลายท่านที่จบปริญญาเอกและมีผลงานวิจัย มีคุณวุฒิ
คุมวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกได้ นอกจากนั้นยังเรียนคณะกรรมการว่าผมได้ติดต่อ
ท่านผู้เชี่ยวชาญในมหาวิทยาลัยของรัฐว่าในการที่ท่านคุมวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก
ในมหาวิทยาลัยของรัฐได้ค่าคุมวิทยานิพนธ์ประมาณ 7,000 บาทนั้น ผมขอเชิญให้มาช่วย
งานแบบเดียวกันคือคุมวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกที่อัสสัมชัญโดยให้ค่าตอบแทน 100,000 บาท
ต่อนักศึกษา 1 คน ซึ่งหลายท่านก็กรุณาตอบว่าท่านว่างจะช่วยงานได้

ส่วนด้านการควบคุมคุณภาพผมก็จะขอให้อเมริกา และอังกฤษช่วยทำ
คือผู้ที่จบปริญญาเอกที่อัสสัมชัญจะต้องส่งผลงานวิจัยไปให้วารสารวิชาการที่อเมริกา
หรือสหราชอาณาจักรพิจารณา ถ้ากรรมการผู้อ่านของวารสารจำนวน 3 ท่านเห็นว่าคุณภาพดี
ให้รับตีพิมพ์ได้ ผมก็ถือว่าให้นักศึกษาผู้นั้นนำหลักฐานมาส่งและขอสอบวิทยานิพนธ์
ปริญญาเอกได้

24.6 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชทานพระราชานุญาตให้ถวายดุष्ฎิบัณฑิต

ภราดา ดร.ประทีป มาร์ติน โกมลมาศ อธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ สมัยนั้น
ได้มอบหมายให้ผมเป็นผู้ร่างคำกราบบังคมทูลถวายราชสดุดี พระปรีชาสามารถของสมเด็จพระ
บรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารในคราวที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญเข้าเฝ้าทูลเกล้าฯถวายปริญญาดุष्ฎิบัณฑิตด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

รูปที่ 24.5 เข้าเฝ้าทูลเกล้าฯถวายดุष्ฎิบัณฑิต

24.7 เป็นประธานสถาบันอินเทอร์เน็ตมหาวิทยาลัย

เมื่อ พ.ศ. 2537 มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญได้อนุมัติตามที่ผมเสนอให้ผมเป็นประธานกรรมการสถาบันอินเทอร์เน็ต มีหน่วยงานในสังกัด 3 หน่วยงาน คือ

1. ศูนย์อินเทอร์เน็ตเอเชียเน็ต รับผิดชอบให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ โดยใน พ.ศ. 2547 อาจารย์ วิวัฒน์ เลหาบุตร เป็นผู้อำนวยการ

2. ศูนย์วิจัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รับผิดชอบการวิจัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และปรับปรุงบำรุงรักษาเครือข่าย โดยมี ดร.สุทธิพร ปทุมเทวาภิบาล เป็นผู้อำนวยการ

3. ศูนย์บริการวิทยาการอินเทอร์เน็ต รับผิดชอบจัดการฝึกอบรมอินเทอร์เน็ต และการใช้อินเทอร์เน็ตสอนทางไกล โดยในปี พ.ศ. 2547 พลอากาศโท ดร.ชูลิต มีสัจจี เป็นผู้อำนวยการ และ ดร. ญัฐธินิชา ช่อโพธิ์ทอง เป็นรองผู้อำนวยการ